

§ 1 Prövning av förslag till statsminister

*Prövning av förslag
till statsminister*

Anf. 1 TALMANNEN:

Riksdagen ska enligt 6 kap. 4 § andra stycket regeringsformen pröva ett förslag till ny statsminister inom fyra dagar. Förslaget ska enligt 11 kap. 3 § andra stycket riksdagsordningen bordläggas två gånger.

Jag lämnade fredagen den 14 oktober förslaget att Ulf Kristersson, Moderaterna, ska utses till statsminister. Ulf Kristersson har uppgett att han avser att bilda en regering som består av företrädare för Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna. Förslaget har nu bordlagts två gånger och ska prövas vid dagens sammanträde.

Anf. 2 TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Utgången av valet den 11 september innebar att Sveriges riksdag fick en ny majoritet, bestående av Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna. Våra fyra partier har fått ett mandat av svenska folket – ett mandat för förändring.

Det mandatet har vi tagit på stort allvar, och i fredags presenterades Tidöavtalet, en överenskommelse som tar sin utgångspunkt i de stora samhällsproblem som Sverige har. Det handlar om flera parallella kriser: den grova kriminaliteten, invandringen och den bristande integrationen, energikrisen som har lett till extrema elpriser, långa vårdköer, oordning i skolan och den ekonomiska situationen, med många farhågor för både landets och hushållens ekonomi. Och allt detta sker i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget.

Förändring är inte bara nödvändig; förändring är nu också möjlig. Dessa nyss nämnda kriser kommer att behöva lösas samtidigt. Vi känner stor ödmjukhet inför uppgiften och är medvetna om att det inte kommer att vara enkelt att vända utvecklingen. Med så stora problem på så många områden samtidigt kommer det att ta tid. Men vi är nu redo att starta arbetet.

Många medborgare i Sverige upplever i dag ängslan inför framtiden. De känner oro över kriget, brottsligheten och ekonomin, men också över den politiska splittringen och det hårda samtalsklimatet. Sverige behöver en statsminister som vill samla landet, inte splittra.

Vi har samlats här i kammaren i dag för statsministeromröstning. Moderaternas partiledare Ulf Kristersson har meddelat att han vill bilda en regering bestående av Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna,

som kommer att samarbeta nära med Sverigedemokraterna i riksdagen. Med fokus på sakpolitik kommer vi tillsammans att genomföra reformer som löser de stora samhällsproblemen.

Herr talman! Det behövs en ny anda i svensk politik. Moderaterna röstar i dag ja till Ulf Kristersson som statsminister.
(Applåder)

Anf. 3 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Sverige står inför en prövande tid. Det är krig i Europa, med ett försämrat säkerhetsläge för Sverige. Ekonomin visar inflations-siffror och stigande räntor med höjda matpriser som följd. Inför den stundande vintern oroar sig många över hur de ska kunna betala sina elräkningar. I en sådan tid behöver Sverige en handlingskraftig regering med förmåga att hantera parallella kriser och samtidigt rusta Sverige för framtiden.

Den politik som det nya regeringsunderlaget vill driva kommer att leda till ökade klyftor och större splittring i vårt land. Det är en högerpolitik som kommer att leda till försämringar för vanligt folk – en ekonomisk politik som riskerar att göra svenskar fattigare genom att driva på inflationen och höja boräntorna, samtidigt som den tvingar fram nedskärningar i skolan, vården och äldreomsorgen. Det är en politik som riskerar att underlätta de kriminellas nyrekrytering eftersom det förebyggande arbetet och kampen mot segregation inte prioriteras.

Det är inte heller en politik som bygger Sverige starkt inför framtiden. Den tillträdande regeringen ger upp ambitionen att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation. Vi riskerar både klimatet och stora investeringar för fler jobb. Vallöften från flera partier om rättssäkerhet, humanism och internationell solidaritet sviks.

Herr talman! Statens finanser är i gott skick. Statsskulden är den lägsta på mycket länge. Men vi går mot en lågkonjunktur. Nu är det upp till Kristerssons kommande regering att göra de svåra prioriteringar som krävs när Sverige går mot tuffare tider.

Herr talman! Den regering som nu till slut står inför omröstning är en anmärkningsvärd konstruktion. Regeringsunderlagets tre minsta partier, som alla försämrade sina valresultat, ska utgöra regering, medan det största partiet står bredvid och dikterar villkoren. Det blir en regering med ett svagt handlingsutrymme, där varje beslut måste få klartecken från Sverigedemokraterna – en regering som bara är två mandat från en regeringskris.

Vi socialdemokrater gick till val som enskilt parti med egen politik, beredda att samarbeta brett. För det fick vi ett ökat stöd av väljarna. Som Sveriges ledande oppositionsparti kommer vi att granska regeringen och dess stödparti. Vi kommer att vara en stenhård opposition mot det vi menar är fel och konstruktivt driva på för det som våra väljare önskat. Finns det en genuin vilja hos den tillträdande regeringen att finna breda och ärligt menade överenskommelser om för landet viktiga frågor kommer vår dörr att stå öppen. Men varje demokrati förtjänar en seriös opposition, som noggrant granskar regeringens arbete och erbjuder en alternativ politik.

Regeringsformens obligatoriska omröstning om talmannens förslag till ny statsminister innebär i praktiken också en omröstning om regeringsunderlaget och, indirekt, om dess politiska program. När Moderaterna,

Kristdemokraterna och Liberalerna nu valt att bilda en bräcklig högerkonservativ regering, helt beroende av Sverigedemokraterna, kommer vi att rösta rött i dagens statsministeromröstning.

(Applåder)

Anf. 4 MATS PERSSON (L):

Herr talman och ärade ledamöter av Sveriges riksdag! Sverige är ett fantastiskt land. I ett säkerhetspolitiskt mycket ansträngt läge är vårt land värt att försvara. När det nu blåser på de internationella marknaderna är en liten, öppen ekonomi som den svenska beroende av en ansvarsfull ekonomisk politik. I en tid av stora globala klimatproblem ska vi i Sverige ta vårt ansvar för en mer hållbar värld.

Svenska folket har röstat för förändring. Efter åtta år med Socialdemokraterna vid makten vill väljarna nu se en politik som tar itu med Sveriges problem.

Varje år lämnar 16 000 barn skolan utan att ha behörighet till gymnasiet. Skjutningar, bidragsberoende och separatism splittrar samhällsgemenskapen när Sverige nu går åt fel håll och blir alltmer segregerat. En havererad energipolitik gör att elpriserna sticker i taket och utsläppen ökar.

Det finns en berättigad förväntan hos svenska folket om att vi folkvalda ska ta itu med de här problemen – en förväntan om att politiken ska underlätta människors vardag, öka tryggheten och trycka tillbaka kriminaliteten, en förväntan om att våra barn ska lära sig mer i skolan och en förväntan om att vi ska ta ansvar för klimatet och inte skjuta över problemet till våra barn och barnbarn.

Herr talman! Vi liberaler är förväntansfulla. Tidöavtalet innehåller viktiga reformer för vårt land, för Sverige. Låt mig börja med skolan, vår tids viktigaste fråga.

Vi vinner alla, här inne och i Sverige, på en bra skola. Därför behövs nu en ny inriktning för den svenska skolan och den svenska skolpolitiken. Vi behöver ha fokus på kunskap och på att lärarnas befogenheter i klassrummet ska öka. Vi behöver fler speciallärare och fler mindre undervisningsgrupper som gör att den unge som behöver mer stöd i skolan också får det. Vi behöver mer läsning i skolan. Vi behöver se till att satsa på skolan hela tiden, varje dag, året om.

Vi behöver en ny friskolelag som innebär vinstbegränsning under den första tiden för den aktör som vill etablera sig, och om man brister i kvaliteten får det tydliga konsekvenser. Detta är en politik som tydligt innebär att fler barn lär sig läsa, skriva och räkna. Det är så vi bygger en bra framtid, och det vinner vi alla på.

Herr talman! Många svenskar är oroliga över sin elräkning. De senaste årens energipolitik är ett haveri – man kan inte beskriva det på något annat sätt – med nedlagd kärnkraft som driver upp elpriserna och gör att vi nu eldar med olja på högvarv runt om i Sverige.

Med Tidöavtalet sker nu en gigantisk och välbehövlig omprövning av svensk energipolitik. Nu blir det satsningar på ny kärnkraft. Nu blir det satsningar på solenergi och vindkraft, och framför allt ser vi till att ta ansvar för klimatet genom att vi vill att det hela tiden ska vara fossilfri el. Det är där vårt fokus ligger.

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

Herr talman! Sverige behöver ta krafttag mot den organiserade kriminaliteten. Med Tidöavtalet sker reformer för högre straff, bättre verktyg för polis och åklagare och mer resurser till rättsväsendet. Men det krävs också satsningar på förebyggande insatser för att rädda unga från att börja den brottsliga banan. Därför behövs bättre befogenheter för socialtjänsten och stärkt samarbete mellan polis och socialtjänst.

Nu görs stora insatser mot det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Bland annat kriminaliseras oskuldskontroller och omvandelseterapi, och straffen skärps. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor stärks. Reglerna om kontaktförbud skärps med geografiskt vistelseförbud, vilket innebär att kontaktförbudet utökas kraftigt. Straffen för vålds- och sexualbrott skärps. Det är en ny, rättvis kriminalpolitik.

Herr talman! Vi behöver satsa på välfärden, och nu sker också satsningar på vården och välfärden. Primärvården byggs ut. Rätten till fast läkarkontakt utvecklas, och en nationell plan för att stärka förlossningsvården tas fram. LSS förbättras, och målet är att förverkliga ett statligt ansvar för den personliga assistansen.

Herr talman! En ny regering kommer att föra en liberal, borgerlig ekonomisk politik. Det är en ansvarsfull ekonomisk politik som inte skjuter kostnaden på framtida generationer. Det är också en politik som ser att det är företagen, inte vi politiker, som skapar välbästandet i samhället och bygger vårt samhälle.

Det ska löna sig att arbeta. Inkomstskatterna ska ned, och ett bidragstak ska införas. Det ska löna sig bättre att spara, något som är en liberal och borgerlig dygd. Skatten på sparande sänks genom ett grundavdrag där de första sparade 300 000 på ett investeringssparkonto görs skattefria.

Herr talman! Sverige ska vara ett modernt och öppet land som tar nya steg för att stärka friheten. Public service-mediernas oberoende ska bestå, och deras långsiktiga finansiering ska vidmakthållas. Public service-verksamheten ska utvecklas som en del av den demokratiska infrastrukturen.

En grundlagsutredning om hur aborträtten kan stärkas genomförs. Nu går vi från förväntan till handling. Allt detta finns i det Tidöavtal som är grunden för den regeringsbildning som nu ska ske.

Herr talman! Sverige får nu en liberal, borgerlig regering. Liberalerna kommer därför att rösta ja till Ulf Kristersson som statsminister.
(Applåder)

Anf. 5 PER BOLUND (MP):

Herr talman! Ärade ledamöter! Sverige är ett land som i omvärldens ögon har stått för jämställdhet, öppenhet och tolerans. Vi är ett land som har gått före och som med beslutsamhet har valt att lämna beroendet av fossila bränslen bakom sig.

Runt om i världen har vårt land setts som en föregångare, någon att se upp till när det gäller klimatomställningen, jämställdhet mellan könen och att alla barn ska ha samma trygghet och rättigheter oavsett bakgrund. Så har det varit.

Miljöpartiet gick till val på att fortsätta bygga det som har gjort Sverige bra och starkt – att minska utsläppen, öka jämlikheten och stärka välfärden. Vi vill skapa det nya gröna folkhemmet, byggt på tillit och samarbete. I en orolig tid både i Sverige och i omvärlden vet vi att vägen framåt är att tillsammans bygga ett samhälle som är ännu starkare och ännu motstånds-

kraftigare. Det är i orostider som dessa som det är som viktigast att hålla huvudet kallt och att också hålla hjärtat varmt.

Herr talman! Nu kommer vi att gå åt ett annat håll. Vi kommer att få en regering som medvetet skapar misstro, ökar klyftorna och bygger murar mellan människor. Tillsammans står Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna för en auktoritär, konservativ och nationalistisk regeringspolitik, där förlorarna som vanligt är de som redan har minst.

Som vanligt är det de mest utsatta som får lida för att kortsiktiga, populistiska intressen får gå först. Det vi ser är en omvänd Robin Hood-politik: att ta från dem som har minst och ge till dem som redan har. För de som gynnas kommer att vara de som redan har både tillgångar och makt, och i andra ändan kommer denna politik medvetet att skapa ett skuggsamhälle med otrygghet, ökad rättsosäkerhet och polarisering. Det är ett skuggsamhälle som kommer att vara en perfekt grogrund för framtidens sociala otrygghet och framtidens kriminalitet.

Det är också ett samhälle som ökar barnfattigdomen, där barn som har flytt till vårt land eller har ”fel” föräldrar inte längre kvalificerar sig för den välfärd som vi har kämpat så hårt för att bygga upp. De får leva utan en långsiktig trygghet som grund för sitt liv och kommer inte ens att ha chansen att växa upp med sina föräldrar.

För Miljöpartiet, som har kämpat under så lång tid för att stärka barnens rättigheter och lyckats göra barnkonventionen till svensk lag, är detta en mycket mörk utveckling.

Herr talman! Jag har läst hela slottsavtalet. Det är en politik som är skraddarsydd för att skapa otrygghet och bygga murar mellan människor. Jag är övertygad om att det framför allt är ett parti som firar i dag, och det är inte Moderaterna eller Kristdemokraterna, och det är absolut inte Liberalerna. Det vi har framför oss är en svag regering som fullt ut sitter i knät på Sverigedemokraterna och trots detta regerar på en bräcklig majoritet med bara två rösters övervikt.

Politiken under de kommande åren kommer med stor säkerhet att präglas av allt det som Miljöpartiet har kämpat emot: ökad barnfattigdom, ett splittrat samhälle med ökade klyftor, ett minskat globalt ansvarstagande, en försämrad välfärd och inte minst en total inbromsning – för att inte säga backväxel – på klimatarbetet. Detta är allvarligt, för just nu är världen i desperat behov av länder som tar ledningen och visar vägen när det gäller att skapa en hållbar framtid.

Sverige går nu åt motsatt håll. Vi kommer att få se ett havererat miljö- och klimatarbete som, om andra länder tar efter vårt exempel, skulle göra att klimatkrisen kommer att slå ännu mer skoningslöst mot världens allra mest utsatta. Det som vi nu kan se i översvämningarnas Pakistan, extremvärmens Indien och svältens Somalia, med miljarder människor som riskerar fattigdom och svält och med 100 miljoner människor på flykt, kommer bara att bli värre. Detta är inte minst ett svek mot kommande generationer, som får leva med effekterna av vårt misslyckande i ett havererat klimat.

Herr talman! Ingenstans i slottsavtalet är skillnaden mellan ord och handling större än på miljöområdet. Den här överenskommelsen innehåller inte ett enda förslag som här och nu kan minska utsläppen och vår klimatpåverkan. Däremot finns en rad förslag som ger motsatsen och kraftigt

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

höjer utsläppen inom trafikområdet, inom energiområdet och för näringslivet.

Ändå påstår sig företrädare stå upp för våra klimatmål och Parisavtalet. Det här är allvarligt. I ett samhälle där ord inte betyder någonting tappar medborgarna tron på det politiska systemet. Säg i stället sanningen om konsekvensen av den politik ni nu planerar för, nämligen att ni nedmonterar Sveriges miljö- och klimatarbete. Att stoppa klimatinsatserna som minskar utsläppen här och nu och satsa allt på en politik som, om den ens fungerar, möjligtvis kan ge effekt först när det är för sent är att överge Sveriges klimatmål. Det är att överge Parisavtalet. Ni kastar de senaste årens stora kliv framåt över bord för att i stället göda ett ökat fossilberoende och därmed också göda oljediktaturens krigskassar.

Herr talman! Att vi som land har varit fast beslutna om att göra oss av med beroendet av oljan som finansierar både Putins krigsmaskin och några av de mest auktoritära länderna i världen har gjort oss till ett hot och en måltavla för dem som vill upprätthålla nuvarande ordning. I en omvärld där vi just nu har alltför många nyckfulla män med fingret på avtryckarknappen är jag och, tror jag, många med mig väldigt oroliga för vad den här regeringen innebär för Sveriges roll i världen.

Miljöpartiet har under lång tid stått vid fronten för att vi måste bli av med oljeberoendet och det säkerhetspolitiska hot som det utgör. Vi har känt av de hårda vindarna som blåser och hatet som skapas när man står upp för en ny framtid byggd på förnybar energi och en cirkulär ekonomi, och jag känner en stor oro över att vi nu, i stället för att ta de viktiga kliven framåt som skulle behövas, kommer att ta stora steg tillbaka.

Vi går nu mot att överge en lång, stolt tradition av att vara ett solidariskt biståndsland och i stället se till oss själva och det kortsiktigt bekväma. De lidande blir som vanligt de redan fattiga, de som inte har en stark egen röst.

Världen har redan sett för många regeringar som monterar ned miljöarbetet och samtidigt låter klyftorna växa både nationellt och globalt. Tankarna går till Bolsonaros Brasilien och till Trumps USA. Nu går Sverige i samma riktning.

Herr talman! Det är talande att det samlade civilsamhället, så gott som alla organisationer som nu slåss för ett mer hållbart och ett mer solidariskt samhälle, varnar för slottsavtalets effekter. Det handlar om Världsnaturfonden, Bris, Rädda barnen, Amnesty, Röda korset, Civil Rights Defenders, Naturskyddsföreningen, Greenpeace, Act Svenska kyrkan, Kvinna till kvinna, We Effect och många, många fler. Vi tar deras varningar på allvar. Vi kommer att vara deras röst i opposition mot den politik som nu kommer att föras.

Herr talman! Vi i Miljöpartiet tror på en bättre värld. Vi vill se ett samhälle med ökad jämlikhet, stärkt välfärd och minskade utsläpp. Vi vill se ett samhälle som samarbetar, som är rättvist och solidariskt, ett samhälle som också aktivt bekämpar klimatförändringarna, varnar om den biologiska mångfalden och klarar av att tänka långsiktigt, ett samhälle som bygger broar och inte murar.

Vi vet att en sådan värld är möjlig. Men den är inte möjlig med den auktoritära, nationalistiska politik som Ulf Kristerssons regering vill driva igenom.

Herr talman! Miljöpartiet tror på människor. Vi tror på framtiden. Därför kommer vi i dag att rösta rött till Ulf Kristersson som statsminister. (Applåder)

I anförandet instämde Janine Alm Ericson, Emma Berginger, Camilla Hansén, Annika Hirvonen, Linus Lakso, Rebecka Le Moine, Amanda Lind, Rasmus Ling, Emma Nohrén, Jacob Risberg, Märta Stenevi, Elin Söderberg och Ulrika Westerlund (alla MP).

Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Dagens statsministeromröstning innebär ett paradigmskifte i svensk politik. Aldrig tidigare har ett främlingsfientligt, nationalistiskt parti getts nycklarna till Regeringskansliet. Vi röstar i dag om Jimmie Åkessons regering och politik, som Ulf Kristersson är satt att genomföra.

Centerpartiet gav tydliga besked inför valet. Vi gick till val som ett självständigt, borgerligt liberalt parti ledda av våra gröna, frihetliga värderingar. För Sveriges bästa ville vi att kommande regering skulle föra en liberal politik förankrad i mitten för att hitta svaren på de utmaningar vi står inför och samtidigt bryta den splittring och den polarisering som riskerar att förlama Sveriges politiska handlingskraft.

Det blev tyvärr inget grönt borgerligt liberalt samarbete. Det blev ett konservativt maktskifte. Det blev en liberal kraschlandning med enorma eftergifter till ett uttalat antiliberalt parti. Sverige ska nu styras av ett oktoberavtal – oket. Det är ett ok som blir tungt att bära för liberala borgerliga partier när man nu ska genomföra Sverigedemokraternas politik på sakområde efter sakområde.

Två saker är för oss tydliga inför dagens omröstning. För det första ser vi nu för första gången sedan demokratins genombrott i Sverige en regering som är helt beroende av Sverigedemokraterna. Det vi under valrörelsen varnade för skulle hända har nu hänt. Men det vi sa under valrörelsen, det vi lovade våra väljare, ligger fast: Centerpartiet kommer inte att släppa fram en regering där Sverigedemokraterna ingår eller där Sverigedemokraterna ges avgörande inflytande över varje beslut och hela regeringens budget.

För det andra är alla alternativ inte uttömda. Det finns regeringskonstellationer och samarbeten som inte har prövats fullt ut, samarbeten mellan partier i mitten där vi hade kunnat få en politik för tryggheten, företagen, klimatet och landsbygden utan att tumma på rättssäkerhet, tolerans, medmänsklighet och framtidstro.

Det finns fortfarande mycket som idémässigt förenar de partier som framgångsrikt styrde Sverige i en alliansregering under åtta år. Jag vill tro att Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har kvar värnandet om individens frihet och trygghet, idén om att välfärd och välbefinnande skapas av välmående, växande företag och att öppenhet och samarbete med omvärlden är avgörande för Sveriges framtid.

Därför gör det mig så bedrövad att dessa tre forna allianskollegor nu slagit in på en helt annan väg: att genomföra Sverigedemokraternas valprogram. Den högerregering som nu sannolikt kommer på plats oroar inför en snårig och utmanande mandatperiod. Det är extra vanskligt i det mycket osäkra omvärldsläge som vi nu befinner oss i. Vi har krig i vårt närområde.

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

Sverige befinner sig mitt uppe i en mycket känslig Natoprocess. Vi ser hur klimatkrisen fortsätter med oförminskad kraft och hur inflation och elpriser skenar.

Det borde vara tid för samförstånd över blockgränserna, inte konfrontativ, konservativ politik byggd på lös grund. Sverige hade behövt en annan väg.

Herr talman! Dagens omröstning handlar för Centerpartiet inte främst om Ulf Kristersson som statsminister utan ytterst om vilken maktposition man är beredd att ge Sverigedemokraterna. Det är en helt ny situation i svensk politik när ett främlingsfientligt parti dels är en del av ett organiserat samarbete med den tillträdande regeringen och tar plats i Regeringskansliet, dels får hela kärnan i sitt program tillgodosedd i den överenskomelse som ligger till grund för regeringen.

Detta är allt annat än liberal politik. Centerpartiet vill inte ge denna makt över hur Sverige styrs till Sverigedemokraterna. Vi vill inte att denna antiliberala politik ska genomföras, och därför kommer Centerpartiets riksdagsgrupp att trycka rött vid dagens statsministeromröstning och till den politik som Ulf Kristersson har presenterat.

Vi kommer att vara ett självständigt och aktivt liberalt oppositionsparti. Vi kommer att fortsätta att driva på för en politik för Sveriges bästa, för ett land där människor får bestämma mer över sina egna liv, för mer av ekonomisk och social frihet, för bättre omsorg om miljö och klimat och för en trygg välfärd som ger alla möjlighet att förverkliga sina drömmar oavsett förutsättningar, oavsett var du kommer ifrån eller var i landet du bor.

I ett stormigt politiskt klimat står Centerpartiet stadigt i våra liberala värderingar. Vi kommer att vara konstruktiva i de fall det finns en möjlighet att hitta andra majoriteter utan att tumma på öppenheten eller humanismen. Det gäller inte minst kring försvar och säkerhet, där varje ansvarsfull statsminister borde tänka både en och två gånger innan man lägger makten och besluten i knät på ett parti som så sent som i våras inte kunde välja mellan Biden och Putin.

Centerpartiets röst och vår kraft kommer att märkas tydligt framåt. En stark liberal kraft i mitten av svensk politik är viktigare nu än någonsin som alternativ till ett styre där Sverigedemokraterna är den dominerande politiska kraften.

(Applåder)

I detta anförande instämde Anders W Jonsson (C).

Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Det är inte vi här inne i riksdagens kammare som ger partier politiskt inflytande, utan det är väljarna som gör det i en demokrati. Nu har väljarna sagt sitt. Man har röstat på de partier som man tror har det bästa botemedlet på de problem som vi står inför, och sedan får vi ett resultat. Och det är utifrån det valresultatet som olika partier får igenom olika delar av sin politik, inte i första hand beroende av hur vi röstar här i dag. Hur vi röstar här i dag är en konsekvens av hur väljarna röstade den 11 september. Jag ville ha detta sagt, herr talman.

Vi dras med allvarliga problem i Sverige i dag. Vi har en orolig och osäker omvärld, mycket mer osäker än på länge. Vi har ett osäkert eko-

nomiskt läge. Vi har en energikris med närmast överkliga el- och drivmedelspriser. Vi har kriminalitet med gängvåld och skjutningar. Vi har segregation, splittring och polarisering. Vår välfärd utmanas av inflation, arbetsbrist och demografi.

Delar av detta kan man naturligtvis skylla omvärlden för. Det har inte minst den avgående regeringen varit bra på att göra under hela valrörelsen. Men i allra högsta grad vilar ett tungt ansvar på de senaste decenniernas regeringar, från vänster till höger, de regeringar som har styrt vårt land. Misskötseln har varit påtaglig, precis som bristen på krisinsikt, konsekvenstänkande och verklighetsförankring. Detta har vi medborgare i Sverige fått lida svårt för.

Men äntligen, herr talman, har väljarna röstat för en ny riktning, en ny start för Sverige. Nu är det viktigt att vi får en stabil regering på plats; en regering med en stabil parlamentarisk förankring. Vi hade gärna sett en majoritetsregering. Det vore bra för Sverige efter många år med svaga regeringar. Samtidigt har jag och mitt parti under hela valrörelsen varit oerhört tydliga med att det är sakpolitiken som måste stå i centrum. Det är vad regeringen gör som är det viktiga, inte hur regeringen ser ut.

Nu finns det ett regeringsunderlag som är överens om riktningen för Sverige, som klarar av att komma överens i de svåra frågorna för att klara de utmaningar vi står inför och som har möjlighet att ge Sverige den nödvändiga nystarten. Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har hittat en väg framåt.

Vi är nu överens om kriminalpolitiken. Brottsligheten ska tryckas tillbaka. Tryggheten ska öka. Brottsoffer ska ges upprättelse.

Vi är överens om invandringsspolitiken. Det måste ske ett paradigmskifte från ansvarslöshet och kravlöshet till ordning och reda, rimlighet och sunt förnuft.

Vi är överens om energipolitiken. Vi har haft en regering som har slagit sönder världens kanske bäst planerade energisystem; ett mer eller mindre fossilfritt energisystem har slagits i spillror. Där blir det nu möjligt att långsiktigt återuppbygga stabiliteten.

Vi är också överens om väsentliga delar av välfärden, om riktningen för skolan, om riktningen för vården, om äldres ekonomiska villkor. Vi är överens om att behålla a-kassan på nuvarande nivå. Det är alldeles riktigt att Sverigedemokraterna har en helt avgörande roll i detta som största parti bland de fyra i regeringsunderlaget och som en parlamentarisk garant för den regering som ska tillträda.

Vi är redo, herr talman, att släppa fram en ny regering eftersom vi genom förhandlingar har förvässat oss om att det är en regering som kommer att göra tillräckligt mycket av det som är nödvändigt för att kunna bryta och vända utvecklingen.

Vi är också redo att ta ansvar i de delar där vi har kommit överens med den tillträdande regeringen. Vi kommer att agera lojalt, och vi kommer att hedra den uppgörelse som har slutits. Det gäller också i övriga delar. I sådant som inte omfattas av vårt samarbete kommer vi att agera som övriga partier i riksdagen, det vill säga söka brett stöd för vår politik och för våra förslag.

Sverige har i elfte timmen äntligen fått en ny chans. Det är med anledning av detta, med både glädje och tillförsikt, som den sverigedemokra-

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

tiska riksdagsgruppen i dag kommer att rösta ja till Ulf Kristersson som statsminister.
(Applåder)

I detta anförande instämde Pontus Andersson, Tobias Andersson, Ludvig Aspling, Sara-Lena Bjälkö, Bo Broman, Dennis Dioukarev, Staffan Eklöf, Mikael Eskilander, Josef Fransson, Ann-Christine From Utterstedt, Jörgen Grubb, Fredrik Lindahl, Linda Lindberg, Angelica Lundberg, Adam Marttinen, Thomas Morell, Eric Palmqvist, David Perez, Patrick Reslow, Michael Rubbestad, Jessica Stegrud, Robert Stenkvis, Jimmy Ståhl, Johnny Svedin, Sven-Olof Sällström, Björn Söder, Per Söderlund, Victoria Tiblom, Eric Westroth och Markus Wiechel (alla SD).

Anf. 8 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Svåra problem löser man bäst tillsammans. Den grundidén är vad vi befäster när vi nu väljer en ny statsminister och i förlängningen en ny regering.

Den 11 september röstade svenska folket för att ge Sverige en ny start för förändring. Man hade sett vad år av politisk splittring åstadkommit, och man valde att ge stöd för att vi ska gå en annan väg framåt.

Passivitet och saktfärdighet har på många sätt varit kännetecknet för den tid som varit. Det har gjort att delar av vårt folkhem har tillåtits förfalla.

Historiskt långa vårdköer, rekord i skjutningar, lekplatser som blivit brottsplatser, orättvisa pålagor på landsbygden och en energi- och elkris som drabbat många företag och familjer hårt – den epoken når i dag sitt slut.

Det talas om oktoberavtalet. Man försöker att ge det kända, kortare förkortningar. Jag kan förstå att den som är starkt präglad av en politik och anda i vilken januariavtalet skrevs har svårt att förstå den typen av samarbete som nu kommer att präglade de kommande fyra åren.

Januariavtalet präglades starkt av att hålla ett parti utanför snarare än vad man var överens om framåt. Det präglades snarare av att man med stolthet visade upp skalper som man hade tagit från den andra motparten i det så kallade samarbetet än att agera för Sveriges bästa.

Tidöavtalet är en överenskommelse för Sverige. Om den ska förkortas på något sätt är det kanske snarare ”ös:en”. Nog kommer det att bli fullt ös i reformagendan de kommande åren för att hela Sverige ska fungera.

I min värld är det fullt tillåtet, men varken särskilt liberalt, konstruktivt eller i god demokratisk anda, att hålla ett parti utanför förhandlingar, att säga att vi är beredda att förhandla med er, er och er men inte om ni också förhandlar i sakfrågor med parti X, trots att det skulle kunna göra skillnad för de allra mest utsatta, de som behöver politisk samling och ledarskap på riktigt, som mest.

Vi har samlat oss, fyra partier, och gemensamt formulerat den mest gedigna reformagendan på decennier. Vi vet vad vårt mål är: att återskapa ett Sverige man kan lita på. Och vi är redo att få det jobbet gjort.

Vi kristdemokrater tror inte att det är politikens roll att lösa alla människors problem åt dem. Politiken lovar för mycket om den lovar ett paradiset på jorden, för politiken kan aldrig skapa det goda livet åt människor.

Men politiken kan ge förutsättningarna. Denna insikt är en av de viktigaste anledningarna till att jag blev just kristdemokrat – förståelsen för att politiken har sin roll, som den måste fylla, men att ett gott samhälle byggs underifrån av vanliga människor, familjer, föreningar och företag i deras vardag.

Detta reflekteras i den politiska linje som den nya regeringen kommer att driva. För oss kristdemokrater är målet att denna mandatperiod bygga och stärka statens mest grundläggande funktioner – det som bara måste fungera, det som alla måste kunna lita på att det fungerar i det här landet.

Hit hör välfärden, inte minst vår sjukvård. Att det nu står över 200 000 människor som har väntat olagligt länge i vårdköer är ett sorgligt misslyckande som det krävs ett nationellt ledarskap för att lösa. Det kommer nu att börja komma på plats.

Att pressa ned kriminaliteten och upprätthålla våldsmonopolet kan bara staten göra. Därför är jag stolt över att de reformer vi kallar Adriana-lagarna nu kommer att införas.

Vi genomför en omläggning av energipolitiken för att säkerställa att det finns utsläppsfri och prisvärd el i hela landet för hushållens skull, för den svenska konkurrenskraftens skull och för klimatomställningens skull.

Vi skärper migrationspolitiken för att ge Sverige en rimlig möjlighet att klara integrationen på riktigt och skapa ett starkare vi, och vi stärker familjens och civilsamhällets ställning.

Det är oroliga tider i vår omvärld och här hemma i Sverige. Säkerligen kommer saker att ske under denna mandatperiod som vi i dag inte kan förutspå. Men det finns skäl att vara hoppfull om framtiden trots allt. Saker kommer inte att lösas över en natt; så är det. Förändring tar tid. Sådan är demokratins natur. Men nu påbörjas arbetet. Och nu är det viktigt att vi kommer samman som land. Det finns inga samhällsproblem som är oöverstigliga för det svenska folket.

Vi får nu en regering på plats som är redo att leda och ta de svåra besluten. Alla kommer inte att bli nöjda med allt, men man kan lita på att denna regering kommer att ha det gemensamma bästa för ögonen.

Just för att vi vill vara en regering för hela landet är min förhoppning att alla ledamöter i kammaren vill vara med och bidra på det sätt som är möjligt. Vi kommer inte alltid att tycka lika; det vet vi alla här inne. Men min förhoppning är att vi kan arbeta framåt i konstruktiv anda, komma överens där det är möjligt och söka bredare uppgörelser där det är möjligt.

När det kommer till kritan vill vi ju alla, det stora flertalet i detta land, faktiskt samma sak: att fler ska få möjligheten att leva ett gott liv, att orättvisor ska ställas till rätta och att det som är trasigt ska bli helt. Och svåra problem löser man bäst tillsammans.

Därför röstar Kristdemokraterna i dag ja till Ulf Kristersson, ledare för Moderata samlingspartiet, som ny svensk statsminister.
(Applåder)

I detta anförande instämde Acko Ankarberg Johansson, Magnus Berntsson, Camilla Brodin, Christian Carlsson, Hans Eklind, Cecilia Engström, Jakob Forssmed, Magnus Jacobsson, Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (alla KD) samt Jessica Stegrud (SD).

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

Anf. 9 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverige kan vara på väg in i en ekonomisk kris. Hur djup och allvarlig den blir beror på hur den kommande regeringen väljer att hantera den. Men redan nu brottas Sveriges familjer med en kostnadschock – höga matpriser, höga boendekostnader och transportkostnader som skjuter i höjden.

Då passar det nya högernationalistiska styret på att åka till ett slott. Det kändes som att ”vi var i en annan värld”, uppger en slottsbesökare för medierna och liknar slottsvistelsen vid Harry Potters skola för häxkonst och trolldom.

Kanske är det just därför slottsavtalet så totalt lyckas ignorera människors verklighet. Men Sveriges familjer lever i den krassa verkligheten, inte på ett magiskt slott. Vi blir fattigare för varje dag när priserna rusar. Med den skyhöga inflation som i dag råder får vi en automatisk nedskärning i välfärden om inte omfattande medel nu tillförs som kompensation. Men någon ambition att skydda välfärden nämns inte i slottsavtalet. Det som kan ligga runt hörnet är ett stålbad som bara har sin motsvarighet i 90-talets neddragningar i vården, skolan och omsorgen.

Vi minns alla valrörelsen. Där utlovades snabba lösningar av detta regeringsalternativ på allt från elräkningar till brottsbekämpning. Men efter valdagen tycks det vara annat ljud i skällan. Den blivande statsministern pratar plötsligt om ett arbete som ska sträcka sig över tre mandatperioder.

De höga elpriserna är här och nu. Allt detta skulle ju lösas med kärnkraften. Jag minns en debatt med Jimmie Åkesson där han sa att kärnkraften skulle byggas klart inom tre år. På Moderaternas Elisabeth Svantesson lät det som att det skulle ta hundra dagar. Riktigt så låter det inte längre. Johan Pehrsons redan bevingade ord uttrycker det kanske tydligast: ”När man går till val så säger man en sak innan valet. Sedan genomförs valet. Så säger man en sak också efter valet.”

(Applåder)

De har lovat och lovat. Nu får vi se om de håller tunt eller kommer att leverera.

Om bostadsbristen finns det inte ett kommatecken att hitta i slottsavtalet. Det är bara fängelser man ska bygga. Inte med ett ord nämns de hundratusentals ungdomar som vill flytta hemifrån, de män och kvinnor som vill separera eller de som behöver flytta till jobb och utbildning. Inte en krona ska läggas på svenska folkets rätt och möjlighet att bo bättre, billigare och bekvämare. Vill du ha någonstans att bo får du begå ett brott. Det är tydligen fängelseceller som svenska folket ska bo i, inte hyresrätter.

Och marknadsskolan ska få fortsätta som om den inte var ett världsunikt misslyckande. Det slottsavtalet föreslår på det området är bara kosmetiska förändringar – ett klassiskt beställningsjobb från de stora kommersiella skolkoncernerna. Jättekoncernen Academedia har redan skickat ut pressmeddelandet om att de välkomnar förslaget. De ska få fortsätta plundra den svenska skolan och plocka ut hundratusentals miljoner från våra barn och lärare. Skololigarkerna har blivit nöjda. Ulf har varit duktig.

(Applåder)

Klimatomställningen har de helt övergett. Vi lever på 2020-talet. Det är bråttom nu. Vi har inte tid med den fullständiga passivitet som präglar

klimatpolitiken i deras avtal. Det är en passivitet som innebär stora fortsatta utsläpp och dessutom stora missade chanser till jobb i hela landet.

Men, herr talman, det saknas inte tydlighet på alla punkter. Det höger-nationalistiska styret är överens om att införa det som de kallar bristande vandel som grund för utvisning. Vi ska nu alltså få ett slags moralpolis i Sverige.

Vi i Sverige har efter 100 år av demokrati och ett historiskt starkt välfärdsbygge tagit oss bort från det som tyvärr fortfarande finns i auktoritära länder världen över. Den ekonomiska politiken med fokus på välfärdsutbyggnaden utrotade grunden till många av de sociala problem som fanns i samhället. Vi har historiskt lyft människor ur fattigdom, gett människor arbete och byggt trygghetssystem och en urstark välfärd.

Men nu ska vi tillbaka till 30-talet, då samhällsproblemen reducerades till individuella defekter eller egenskaper. Folkhemsbygget är motsatsen till det höger-nationalistiska styrets slottsbygge, där generella system urholkas och där det sociala medborgarskapet villkoras.

I slottsavtalet slås det fast att man inte får uppvisa bristande vandel. Den som är fast i prostitution eller missbruk – eller om det ”i övrigt föreligger otvetydigt konstaterade anmärkningar i fråga om levnadssättet” – riskerar utvisning på grund av bristande vandel.

Herr talman! Detta öppnar för livsfarlig rättsosäkerhet och ett auktoritärt godtycke, för vem ska sedan slå fast vad som är bristande vandel? Det är väl Jimmie Åkesson, Ulf Kristersson, Ebba Busch och Johan Pehrson. Gud bevara oss väl.

Mina föräldrar flydde till friheten från mullornas Iran. Aldrig hade de kunnat tro att Sverige så tydligt skulle slå in på den auktoritära vägen. Det som händer i Sverige nu är skrämmande.

Herr talman! Sämst i slottsförhandlingarna har det gått för Kristdemokraterna och Ebba Busch. Det finns inget annat än planer, kartläggningar och utredningar. Det är ingenting som kommer att genomföras på riktigt, förstås, utan det är sådant som passar väl på presskonferenser. Det viktigaste tycks ha varit att bevara det som redan finns: en sönderprivatiserad vård där patienter fastnar i långa vårdköer. Det är just denna politik som hennes vänner i Region Stockholm precis har fått sparken för.

När det gäller högkostnadsskyddet för tandvården kommer detta mönster tillbaka. Allt som är bra för vanligt folk begravs i utredningar, och här är det förstås extra anmärkningsvärt. Det finns redan en färsk tandvårdsutredning som nyligen presenterades för regeringen; det behövs ingen ny. Hade ni menat allvar med att tänderna är en del av kroppen hade ni sjösatt detta redan i morgon, men det passar sig väl bäst att bara prata på presskonferenser och inte genomföra politik. Uppenbarligen var heller inte det vallöftet vatten värt.

Vad som däremot är tydligt är att den absoluta toppen i samhället, mitt i rådande kristider, ska få ett rejält guldregn. Där tillsätts inga utredningar. Nya skattesubventioner till det yttersta toppskiktet är inget som behöver utredas. Där är det bara att tuta och köra, för vad är väl människors rätt till en fungerande sjukförsäkring och höjda pensioner värd när Kristersson håller bal på slottet?

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

Slottsavtalet är ett giftermål mellan främlingsfientlighet och högerns ekonomiska politik. Ni kan lita på att just detta slottsbröllop är ett av de dyraste i svensk historia för dem som inte stod på gästlistan, med nedskärningar, arbetslöshet och rättslöshet som kommer att drabba människor hårt.

Åkesson har levererat när det gäller Sverigedemokraternas alla vallöften om flyktingpolitik och rättsfrågor, men pratet om att värna svenska folkets välfärd var just bara prat när Sverigedemokraterna själva fick bestämma. I slottsavtalet nämns ordet utvisning 16 gånger. Om sjukförsäkringen står det dock bara en enda mening, och den går inte att läsa på annat sätt än att fler ska kastas ut ur sjukförsäkringen.

Herr talman! Som det enfrågeparti SD är måste Åkesson helt enkelt ha krupit ned under ejerdunen i slottssängen när delen om invandringen i överenskommelsen var färdig. ”Det här blev en riktig segerhelg”, tänkte han nog. Välfärden och trygghetssystemen fick de traditionella högerpartierna göra som de ville med – SD kunde inte bry sig mindre.

Allt är invandrarnas fel; aldrig är det den egna politikens fel. De skyller ifrån sig om låga löner, dålig arbetsmiljö i sjukvården och urholkade trygghetssystem.

Vems fel är brotten som begås? ”Invandrarnas, såklart”, svarar Jimmie Åkesson, som själv är medlem av den mest kriminellt belastade minoriteten i Sverige, det vill säga partiet Sverigedemokraterna.

(Applåder)

Men nu har Sverigedemokraterna själva kommit upp sig, flyttat in på Regeringskansliet och fått prestigefyllda poster och uppdrag. Politiker som skyller på andra men inte gör något själva har inte riktigt varit min grej – någonsin.

Herr talman! Under föregående mandatperiod använde vi vänsterpartister våra mandat till att stoppa en hyreschock för miljontals hyresgäster. Vi förbättrade reglerna i sjukförsäkringen, sänkte skatten för långtidssjuka och höjde grundnivån i sjukersättning med 1 000 kronor.

När vi kunde påverka i en statsministeromröstning för mindre än ett år sedan genomförde vi den största höjningen av pensionerna i modern tid. Nu drabbas människor hårt av prischocken, och därför kommer Vänsterpartiet att lägga fram ett förslag i riksdagen om att tidigarelägga den uppräkning av sjukersättning och garantipension som annars brukar ske efter årsskiftet.

Det här året har varit en prövning. Vi behöver en krispolitik för Sveriges familjer – inte bara för dem som redan har mest.

Vänsterpartiet kommer att finnas för dig som drabbas av nedskärningar i vården, skolan, omsorgen och trygghetssystemen och för dig som endast på grund av din bakgrund svartmålas och utpekas av den tillträdande regeringens politik.

Vänsterpartiet kommer också att finnas för dig som tänker om och känner att det här inte blev som du hade tänkt dig. Ni är alla välkomna att delta i oppositionsarbetet tillsammans med oss.

Det är nu man kan ta ställning. Om man släpper fram den här regeringen släpper man också fram den auktoritära politiken och den mest högerinriktade regering som vi har haft i Sverige sedan demokratins införande.

Det är nu – inte sedan – vi i denna kammare avgör vilken sida av historien som vi vill stå på. Det gäller även kammarens liberala riksdagsledamöter.

För Vänsterpartiet är valet självklart. Vi kommer i dag att rösta rött till Ulf Kristersson som Sveriges statsminister.
(Applåder)

I detta anförande instämde Andrea Andersson Tay, Nadja Awad, Lorena Delgado Varas, Ali Esbati, Samuel Gonzalez Westling, Hanna Gunnarsson, Tony Haddou, Maj Karlsson, Birger Lahti, Daniel Riazat, Håkan Svenneling, Ilona Szatmári Waldau, Ciczie Weidby, Linda Westerlund Snecker och Jessica Wetterling (alla V) samt Rebecka Le Moine (MP).

Överläggningen var härmed avslutad.

Beslut

Talmannen erinrade om att förslaget till statsminister skulle prövas genom omröstning. Om mer än hälften av riksdagens ledamöter röstade nej hade riksdagen förkastat förslaget. I annat fall hade det godkänts.

Votering:

176 för godkännande

173 för avslag

Talmannen konstaterade att mindre än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat mot förslaget. Riksdagen hade således utsett Ulf Kristersson (M) till statsminister.

Partivis fördelning av rösterna:

För godkännande: 73 SD, 68 M, 19 KD, 16 L

För avslag: 107 S, 24 V, 24 C, 18 MP

Anf. 10 TALMANNEN:

Ulf Kristersson kommer att avge sin regeringsförklaring här i kammaren i morgon klockan 9.30 och samtidigt anmäla vilka övriga statsråd som ska ingå i regeringen. Därefter äger regeringsskiftet rum klockan 13 vid en skifteskonselj på Stockholms slott. Vid konseljen kommer jag att överlämna statsministerförordnandet till Ulf Kristersson.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 26 september justerades.

§ 3 Meddelande om allmänpolitisk debatt

Talmannen meddelade att allmänpolitisk debatt skulle äga rum *från och med onsdagen den 19 oktober kl. 9.00 till och med torsdagen den 20 oktober.*

Prot. 2022/23:9
17 oktober

*Prövning av förslag
till statsminister*

Prot. 2022/23:9
17 oktober

§ 4 Kammaren åtskildes kl. 12.01.

Sammanträdet leddes av talmannen.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

§ 1 Prövning av förslag till statsminister	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
Anf. 2 TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	1
Anf. 3 LENA HALLENGREN (S).....	2
Anf. 4 MATS PERSSON (L)	3
Anf. 5 PER BOLUND (MP).....	4
Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C).....	7
Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	8
Anf. 8 EBBA BUSCH (KD).....	10
Anf. 9 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	12
Beslut	15
Anf. 10 TALMANNEN.....	15
§ 2 Justering av protokoll.....	15
§ 3 Meddelande om allmänpolitisk debatt.....	15
§ 4 Kammarken åtskildes kl. 12.01.....	16